

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus II. De tertio, & quarto effectu excommunicationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

ita ut et si liceat cum eo communicare, quoad externam auditionem Missæ, recitationem officiorum &c. non tamen quoad internam eiusmodi suffragiorum communicationem.

Verùm hæc extensio aliis non placet, quia in extravag. *ad evitanda scandala*, statuitur absolutè ut nemo deinceps a communione alicuius, in Sacramentorum administratione, vel receptione, aut aliis quibuscunque diuinis, prætextu cuiuscunque sententiæ aut censuræ teneatur abstinere, nisi publicè sit denunciatus, aut si notorius, percussor clerici. Illa enim verba, *aut aliis quibuscunque diuinis*, meritò ad suffragia communia extenduntur; maximè cum fautores sint ampliandi.

Nota 2. excommunicatum non toleratum, etsi per contritionem iustificetur, non posse fieri participem suffragiorum Ecclesiæ, ante obtentam absolutionem. Quia gratia non impedit, quin adhuc censura innodatus sit. Vnde sacrificium illi applicatum nihil ei prodest, quantum ad effectum qui Missæ respondet, ex meritis Ecclesiæ.

Si tamen Sacerdos pro illo sacrificium offerat in persona Christi, seu quatenus agit ut minister illius, hoc modo sacrificium poterit ei prodesse, tū ut impetratorium, tum ut satisfactorium, etsi offerens grauiter peccet.

Nota 3. quamuis illicitum sit offerre sacrificium Missæ pro excommunicato, non tolerato, posse tamen Sacerdotem, tanquam personam priuatam, & particularem, pro eo in Missa orare.

ARTICVLVS II.

De tertio, & quarto effectu excommunicationis.

Tertius effectus est, ut excommunicatus non possit diuina officia celebrare, vel iis interesse. Vnde si ante absolutionem, Missam audiat, vel officiis diuinis

nis

nis interfit, peccat mortaliter, nisi ignorantia, vel necessitas excuset, non tamen aliquam pœnam Ecclesiasticam incurrit.

Vbi aduerte .i. ex opinione multorum quæ nobis paulo dura videtur, excommunicatum non peccare mortaliter contra præceptum Ecclesiæ, non audiendo Missam in die festo: etsi non stet nisi per illum, ne ab excommunicatione absoluat. In communi tamen sententia, mortaliter peccat excommunicatus, qui negligit procurare absolutiõnem vt possit confiteri, & communicare in Paschate.

Aduerte .i. etsi excommunicatus siue vitandus siue non vitandus, peccet mortaliter, audiendo Missam; eum tamen qui Missam audit eum non vitando; aut qui eam celebrat coram illo, non peccare.

Verùm si excommunicatus vitandus Missæ interfit, monendus est vt exeat, & si sponte exire nolit, vi ab Ecclesiâ est eiciendus. Quod si sine periculo expelli nequit, adstantes discedere debent, & sacerdos ipse tenetur Missam non inchoare, & inchoatam intermittere, si nondum canon inceptus. Quod si canon inchoatus est, quando excommunicatus accedit, potest sacerdos nondum incepta consecratione recedere; potest etiam si velit Sacrum proficere, vsque ad consummationem inclusiue. Quæ peracta, debet se in Sacristiam recipere, vt reliqua perficiat.

In dicto autem casu vitandus noiens egredi nouam excommunicationem Papæ reseruatam incurrit: audientes Missam cum illo peccant mortaliter: & Sacerdos qui coram eo scienter Sacrum facit, non modo lethaliter peccat, sed etiam interdictum ab ingressu Ecclesiæ incurrit: & si, quamdiu interdictus est, celebrat, vel actum ordinis exercet, irregularitatem contrahit.

Si tamen incepta Missa, cadaver hominis nominatim excommunicati in Ecclesiâ deferatur, non tenetur Sacerdos Missam interrumpere, neque adstantes

antes tenentur discedere. Caueant tamen ne illud aqua lustrali aspergant, vel aliter cum eo communicent.

Aduerte 3. quòd sicut non licet Missam celebrare coram non tolerato, ita nec diuina officia publice recitare. Imò ex communi sententia, ille peccat qui cum eo priuatim horas recitat. Si tamen excommunicatus non potest officium solus recitare, dicendum videtur eum non peccare, qui alternatim cum illo priuatim horas recitat. Addo probabiliter dici posse, nullum esse peccatum ex parte excommunicati, vel socii, si iste teneatur aliàs ratione officii sui, eum in recitatione horarum iuuare.

Si queras, quàm graue sit peccatum non tolerati, simul cum alio recitantis officium extra casus iam dictos aut socii qui cum eo recitat. *Respondet* vtriusque peccatum non videri, per se loquendo, plusquam veniale, ob leuitatem materiae.

Aduerte 4. ut sacrificium, vel officium sit intermittendum, coram excommunicato non tolerato, non sufficere qualemcumque illius praesentiam, sed requiri ut Missae, vel officio mortaliter interesse censeatur. Quare si dum Missa in vna parte celebratur, ille sit in alia multum distante, aliis rebus vacans, non propterea Sacrum intermittendum est.

Aduerte 5. excommunicatum licitè posse concioni interesse, & consequenter posse alios quoad hoc cum illo communicare. Imò ex multorum sententia, si non toleratus ingrediatur locum ubi fit lectio publica, nec lector tenetur lectionem omittere, nec auditores inde discedere. Quod ego àgrè admiserim, nisi fortè excommunicatus esset haereticus, & ageretur de fidei controuersis, quarum tractatio ipsi verisimiliter esset profutura.

Aduerte 6. excommunicatum toleratum posse concionari, si alii id postulent; eum tamen non posse propria sponte ad hoc se ingerere. Verùm quamuis

uis

uis peccet se ingerendo, non incurrit irregularitatem, quia non facit actum ordinis.

Quartus effectus est, privare Ecclesiastica sepultura, quod verum est etiam si excommunicatus poenitens decesserit, & quantum est ex se, absolutionem procurauerit. Qui tamen iam mortuus debet absolui, ut in loco sacro sepeliatur.

Nota eos qui excommunicatum non toleratum, in loco sacro temeraria audacia sepelire præsumunt, incurrere excommunicationem, a qua nequeunt absolui, donec arbitrio Episcopi parti satisfecerint. Corpus vero debet extrahi, & in locum prophanum proiici, nisi forte illius ossa ab aliis discerni nequeant. Locus autem in quo sepultum erat, debet reconciliari.

Dico 1. non toleratum, nam etsi peccatum sit grave, in loco sacro sepelire excommunicatum toleratum, quando constat eum mortuum impoenitentem, non tamen poenæ prædictæ incurruntur, etiam si sepeliatur hæreticus, modo non sit denunciatus.

Si tamen sit hæreticus denunciatus, seu vitandus, sepelientes non possunt absolui excommunicatione, nisi propriis manibus illius ossa exhumata abiciant. Et locus ille specialis, & adequatus est quo corpus extrahitur; nunquam potest reconciliari, adeoque semper sepultura carere debet.

Dico 2. temeraria audacia quibus verbis excusantur non modo qui invincibili iuris, vel facti ignorantia laborant, sed etiam qui ex ignorantia vincibili, & culpabili, agunt contra statutum: modo talis ignorantia non sit affectata.

Est autem difficultas, quinam in iure intelligantur per sepelientes, qui prædictam censuram incurrunt. Nonnulli putant eos tantum intelligi, qui propriis manibus cadaver terræ mandant; alii præterea comprehendunt mandantes, non impediētes, eosque qui funus comitantur. Verum probabilius, ni fallor, alii dicunt, non modo corpus sepelien-

pellentes, sed etiam sepeliri mandantes incurrere maiorem excommunicationem, alios verò nequaquam.

At unde tamen qui funus comitantur ad sepulturam, incurrunt minorem excommunicationem, ob participationem cum non tolerato. Quamvis autem aliqui existiment, eam quoque incurri a sepelientibus, & mandantibus, probabilius est quoad illos, minorem hanc excommunicationem, in maiorem, quam incurrunt, fuisse commutatam.

ARTICVLVS III.

De quinto, & sexto effectu excommunicationis.

Quintus effectus est, reddere excommunicatum inhabilem ad beneficia Ecclesiastica. Quo fit ut non modo collatio beneficii ipsi facta, sed etiam illius electio, vel presentatio, & confirmatio sint invalida. Item ut neque per resignationem, neque per commutationem, beneficium valide obtinere possit.

Hoc autem habet locum 1. siue excommunicatus sit vitandus, siue non 2. etsi excommunicatus ignoret se censura ligatum; quia ignorantia non reddit habilem, nisi à culpa excuset. Non tamen istam inhabilitatem contrahit, qui à parte rei non est excommunicatus, esto sententia excommunicationis secundum allegata, & probata in eum lata fuerit. Quia pena illa non imponitur excommunicationi putatæ, sed veræ.

Nota 1. ex parte conferentis validam esse collationem beneficii, non excommunicato factam. etsi postea ille sit excommunicatus, quando beneficium acceptat. Verum cum excommunicatus nullum ius vel ad beneficium, vel in beneficio acquirere possit, talis acceptatio, meo iudicio, non est